

Iago Otero i Armengol, Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA-Universitat Autònoma de Barcelona)

### *Abandonament d'activitats primàries al Vallès: conseqüències i respostes.*

Els sistemes socioecològics que han estat sota la influència humana durant segles es poden degradar com a conseqüència de l'abandonament de les activitats primàries "tradicionals" – agricultura, ramaderia i aprofitament forestal. Aquest és el cas de la conca nord de la Mediterrània, on la desaparició d'aquestes activitats, juntament amb altres factors, ha reduït la diversitat de paisatges i ha augmentat la freqüència de grans incendis forestals.

La vall d'Olzinelles, situada al Montnegre (Sant Celoni, Vallès Occidental), constitueix un exemple de les conseqüències que pot tenir l'abandonament de l'agricultura i de l'extracció de llenya en un clima cada vegada més càlid. En una superfície de 1130 ha, entre 1924 i 2006 el nombre d'habitants s'ha reduït de 179 a 27, i el nombre de masos habitats ha passat de 24 a 10. Aquest procés de migració ha afavorit una reducció dels conreus de 72,4 ha i un augment de la superfície forestal de 43,9 ha entre 1956 i 2002. La disminució de l'extracció de llenya ha tingut com a resultat un augment de la biomassa forestal. La major extensió i densitat del bosc, juntament amb l'augment de temperatura registrat, han causat una reducció del cabal de la riera d'Olzinelles i la pèrdua de l'anguila (*Anguilla anguilla*), el barb de muntanya (*Barbus meridionalis*), el cranc de riu (*Austropotamobius pallipes*) i la rata de agua (*Arvicola sapidus*), quatre espècies comunes fins a la dècada dels setanta.

Davant la degradació del medi originada per l'esfondrament del sector primari comencen a sorgir, en un país que no ha dubtat a esmicolar la pagesia, iniciatives de conservació relacionades amb la recuperació d'activitats primàries. Aquest és el cas, per exemple, de la introducció d'un ramat d'ovelles i cabres que hem impulsat al municipi de Matadepera (Vallès Occidental) des de l'Agrupació de Defensa Forestal i el Consell Local del Medi Ambient, amb els objectius de prevenir incendis forestals, millorar la qualitat del paisatge, recuperar antigues construccions ramaderes i fomentar l'educació ambiental.